

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ι'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 9 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1932

ΑΡΙΘ. 15

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρὸς καταθέσεως τῶν ἀποθεμάτων τῶν ναῶν.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Αριθ. Πρ. 17325

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαρτίου 1932

Πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας Ἑλλάδος.

Προαγγέλιθα νὰ παρακαλέσωμεν ὑμᾶς, ὅπως εὐαρεστούμενοι, κοινοποιήσῃτε εἰς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας τῆς Ἐπικρατείας τὴν ἀκόλουθον ἡμῶν ἐγκύκλιον.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Ἐγκύκλιος

«Πρὸς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθροῦ 59 τοῦ νόμου 5148»

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας τῆς Ἐπικρατείας.

Παρακαλοῦμεν, ὅπως ἅμα τῇ λήψει τῆς παρούσης προκαλέσῃτε ἀπόφασιν τῶν παρ' ὑμῖν Μητροπολιτικῶν Συμβουλίων περὶ ἀμέσου ἀναλήψεως ὑπὸ τῶν ὑφ' ὑμᾶς ἐνοριακῶν ἐπιτροπειῶν ἀπασῶν τῶν καταθέσεων ἀποθεμάτων τῶν οἰκείων ναῶν, τῶν κατατεθειμένων εἰς πιστωτικὰ ἱδρύματα μὴ κατονομαζόμενα ἐν τῷ ἀρθρῷ 59 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5148, διατάξῃτε δὲ τὰς ἐνοριακὰς ἐπιτροπείας, ὅπως, συμμορφούμεναι ἀμέσως πρὸς τὴν τιαυτήν ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, καταθέσωσι τὰ ἀναληφθησόμενα γρήματα ἢ γραβύγραφα μόνον εἰς τὰ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἀρθρῷ ἀναγραφόμενα πιστωτικὰ ἱδρύματα.

Διὰ τῶν αὐτῶν ὑμετέρων ἀποφάσεων καὶ διαταγῶν θέλετε τάξει βραχείαν προθεσμίαν εἰς τὰς ἐνοριακὰς ἐπιτροπείας, ὧν τὰ μέλη θέλετε καταστήσει προσωπικῶς καὶ ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνα διὰ πᾶσαν ἐκ παραβάσεως ἢ χρονοτριβῆς μέλλουσιν νὰ προκύψῃ ζημίαν τῶν ἱερῶν Ναῶν.

Παρακαλοῦμεν, ὅπως, ἅμα τῇ συγκεντρώσει τῶν στοιχείων ἐκ τῆς μητροπολιτικῆς ὑμῶν περιφέρειας, γνωρίσῃτε ἡμῖν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΜΕΙΚΤΗΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ

Ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ἐδημοσιεύθη πρὸ ἐνός καὶ πλέον μηνός ἢ ἐπίσημος ἐκθέσις τῆς ἐξ Ὁρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν μεικτῆς δογματικῆς ἐπιτροπείας, ἧτις διορισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου (διὰ τοῦς Ὁρθοδόξους) καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας (διὰ τοῦς Ἀγγλικανούς) συνήλθεν ἐν Λάρπεθ κατὰ τὸν παρελθόντα Οκτώβριον καὶ συνεζήτησεν ἐπὶ θεμελιωδῶν δογματικῶν ζητημάτων πρὸς διακρίθωσιν τῶν σημείων συμφωνίας καὶ διαφορᾶς μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Τὸ ἐγγράφον τοῦτο ἀνέχει ποσάυτην σπουδαιότητα, ὥστε δὲν πρέπει νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητον. Καίτοι δὲν εἶμαι εἰδικὸς δογματικός, οὐχ ἦρτον ὁμως ἐνδιαφερόμενος περὶ τῆς δι' ἐπισημοποικῶν συζητήσεων προαγωγῆς τοῦ ἔργου τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν*, αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν ὡς θεολόγος νὰ διατυπώσω τὴν ἐπὶ τοῦ ἐγγράφου τούτου γνώμην μου. ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι θὰ δοθῇ λίαν προσεγῶς ἀφορμὴ καὶ εἰς ἄλλους εἰδικωτέρους συναδέλφους νὰ λάθωσιν ἐπ' αὐτοῦ διονυχιστικώτερον τὸν λόγον.

Τὰ ζητήματα περὶ ἃ ἐστράφη ἡ συζήτησις ἦσαν α') ἡ χριστιανικὴ ἀποκάλυψις, β') Γραφή καὶ Παράδοσις, γ') τὸ σύμβολον τῆς Ἐκκλησίας, δ') ἡ περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος διδασκαλία, ε') ἡ παικίλια τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ς') ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὰ Μυστήρια. Παραλείψθησαν θεαίως ἄλλα θεμελιώδη ζητήματα, ὡς τὸ περὶ τῆς ἀνωτάτης αὐθεντίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, περὶ τῶν ἐπτὰ οἰκουμενικῶν συνόδων, περὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς κλπ., ἀλλ' ὡς ἀνομολογεῖται ἐν τῷ συμπέρασματι τῆς ἐκθέσεως ταύτης μόνον «θεμελιώδη τινὰ ζητήματα ἀφορῶντα εἰς τὴν χριστ. πίστιν» συνεζήτηθησαν ὑπὸ τῆς ἐν λόγω ἐπιτροπείας καὶ «ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα» δι' ἃ, μὴ ἐπαρκέσαντος τοῦ χρόνου, ἐκφράζεται αὐτόθι ἢ εὐχῇ ὅπως «διοργανωθῇ ἄλλη τις συνάντησις ἐν μεταγενεστέρῳ χρόνῳ». Τὸ εὐάρεστον δὲ καὶ φέρειπει εἶναι, ὅτι ἐπὶ τῶν συζητηθέντων ζητημάτων ἐπετεύχθη συμφωνία, ἧτις, παρὰ τὸ ἀοριστολόγον πως καὶ ἀσαφές αὐτῆς, πολλὰ τὰ ἀγαθὰ διὰ τὸ μέλλον τῶν σχέσεων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν προωκίεσται. Τὸ σπουδαιότατον τῆς ἑκτῆς ἐκθέσεως σημεῖον εἶναι ἡ ἐπιτευχθεῖσα συμφωνία ἐπὶ τοῦ θεμελιώδους ζητήματος τῆς σχέσεως μεταξὺ Γραφῆς καὶ Παραδόσεως. Μετὰ τὴν διατύπωσιν τῆς ἀγγλικανικῆς καὶ ἔπειτα καὶ τῆς ὀρθοδόξου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου γνώμης ση-

* Πρὸς. μελέτην μου «Ὁρθόδοξοι καὶ Ἀγγλικανοί» (931) σελ. 47.

μειοῦται ἐν τῇ ἐκθέσει, ὅτι ἐπῆλθε συμφωνία ἐπὶ τῆς ἐξῆς δηλώσεως «Ὅταν τὸ πρὸς σωτηρίαν ἀναγκαῖον εὑρηται ἐν τῇ ἀγ. Γραφῇ, ὡς αὕτη συμπληροῦται, διασαφηνίζεται καὶ ἐννοεῖται ἐν τῇ ἱερᾷ Παραδόσει ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ οἰκοῦντος ἁγίου Πνεύματος». Ὅταν λάβῃ τις πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἐν αὐτῇ τῇ ἐκθέσει διατυπωμένην ὑπὸ τῶν Ἀγγλικανῶν προτεσταντικῆν ἐπὶ τοῦ ζητήματος γνώμην, καθ' ἣν «πάν ὅτι δὲν ἀναγνωσθεῖται ἐν τῇ Γραφῇ οὐδὲ δύναται νὰ ἀποδειχθῇ δι' αὐτῆς δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ζητηται παρ' οὐδενός», ἐκπληττεται τρόπον διὰ τὴν τοιαύτην ὑποχώρησιν αὐτῶν. Πάντως δέον νὰ ἀναγραφῆ εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς ὀρθοδόξου ἀποστολῆς, ὅτι κατώρθωσε νὰ διαφωτίσῃ ἐπαρκῶς τὴν ἀγγλικανικὴν, ὅπως δεχθῆ ὅτι ἀπεδέχθη, ἔστω καὶ ὑπὸ ἄριστον πῶς μορφήν. Εἰς τὸν χρόνον δὲ ἀναπόκειται νὰ ἀποδείξῃ κατὰ πόσον ἡ δήλωσις αὕτη ἔχει θεθεῖαι τὰς βίβλας ἐν τῇ συνειδήσει τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας καὶ αὐτῶν τούτων τῶν μελῶν τῆς ἀγγλικανικῆς ἀποστολῆς καὶ οὐ καὶ κατὰ πόσον συμπέπυον πραγματικῶς ἡ ἀγγλικανικὴ ἐπὶ τοῦ θεμελιώδους τούτου ζητήματος ἀντίληψις πρὸς τὴν ὀρθόδοξον.

Ἐπίσης εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς περυσινῆς ὀρθοδόξου ἀποστολῆς πρέπει νὰ αναγραφῆ τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τοῦ συμπεράσματος, ἐνθα δηλοῦται ἀπὸ κοινῶν ὅτι «ὁδῶσι τῆς μυστηριακῆς ἐπικοινωνίας δέον νὰ εἶναι ἡ ἐνότις πίστεως καὶ καλῶς ποιούσα αὕτη δὲν ἠκολούθησε τὸ παράδειγμα τῆς ἐν τῇ συνόδῳ τοῦ Λάμπεθ τοῦ 1930 ὀρθοδόξου ἀποστολῆς, ἀλλ' ἀπέφυγε νὰ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τὰς προταχθείσας τῶν συζητήσεων «εἰσηγήσεις περὶ μυστηριακῆς κοινωνίας». Καὶ ἐν τούτῳ δ' ἄμωσ τῷ σημείῳ τῆς ἐκθέσεως παρατηρεῖται ἀσάφειά τις περὶ τὴν διατύπωσιν, διότι λέγεται ἐν τῇ συμπεράσματι «δὲν ὑπολαμβάνομεν ἔργον ἡμέτερον νὰ καθορίσωμεν πόσον μέτρον διαφοράς δύναται νὰ θεωρηθῆ ἐπιτρεπόμενον». «Διαφοράς» ἄμωσ περὶ τί; Περὶ τὴν πίστιν; Δὲν φανταζόμεθα τοῦτο, διότι τοῦτο θὰ ἀντέφασκε πρὸς τὰ ἀμέσως ἀνωτέρω συνομολογηθέντα περὶ τῆς δόσεως τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας. Τίνος λοιπὸν ἄλλης διαφοράς «τὸ ἐπιτρεπόμενον μέτρον» ἀναπόκειται εἰς τὴν σύνοδον τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας νὰ καθορίσῃ; Ἰδοῦ ἄλλη ἀπορία, περὶ ἧς ἐλπίζομεν ὅτι θὰ εὐαρεστηθῆ μέλος τῆς ἐλληνικῆς αντιπροσωπείας νὰ δώσῃ διασαφήσεις δημοσίᾳ. Ὁ ἀναγνώστης τῆς ἐκθέσεως θὰ ἐπεθύμει νὰ εἶναι σαφεστέρα καὶ κατηγορηματικώτερα καὶ ἡ διατύπωσις τῆς ἐπὶ τοῦ 1ου καὶ ἐπὶ τοῦ 2ου ζητήματος ἐπιτευχθείσης συμφωνίας.

Πρὸ παντός δ' ἄμωσ ἄς ἐπιτρέψῃ ἡμῖν ἡ σεβ. ὀρθόδοξος ἀποστολή, ἥτις ἄλλως ἀπετελεῖτο ἐξ ἀνωτάτων κληρικῶν ἐκ τῶν μάλιστα εὐπαιδευτῶν θεολογικῶς, νὰ διατυπώσωμεν ἀντιρρήσεις περὶ τῆς ἀκριθείας τοῦ ὑπὸ τῆς μεικτῆς ἐπιτροπείας γενομένου ἀποδεικτοῦ ὅρου, καθ' ὃν «Γραφῆν, ὡς ὅπως ὁμοίῳ ἐπὶ τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου καὶ ἐγένετο δεκτὸς ὑπ' ἀπάσης τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας»¹. Δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ

ἱστορικὰ δεδομένα ὁ ἴσχυρισμός, ὅτι ὁ κανὼν τοῦ Μ. Ἀθανασίου, (ἑορταστικὴ ἐπιστολή, ἔτους 367) εἰς τὴν περιλαμβάνονται καὶ δευτεροκανονικὰ βιβλία (Βαρθολ. καὶ ἐπιστολὴ Ἰερωνίου) καὶ ἄφ' οὗ ἐλλείπει πρωτοκανονικὸν βιβλίον, οἷον ἡ Εὐαγγ. «ἐγένετο δεκτὸς ὑπ' ἀπάσης τῆς καθολ. ἐκκλησίας». Παραλείποντες τὰς δι' ἴσχυριν γνώμας τῶν παλαιότερων ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, ἀρκούμεθα νὰ ἀναφέρωμεν τὰς ἀπὸ τοῦ 8' αἰῶνος καὶ ἐφεξῆς μαρτυρίας. Ἐν πρώτοις ἔχομεν τὰς μαρτυρίας τῶν συνόδων ἐν Ἰαπῶνι (493), ἐν Κερθραγένη (397 καὶ 419), καὶ ἐν Τροάδι (692), αἵτινες δὲν συμφωνοῦσι πρὸς τὸν κανὼνα τῆς Π. Δ. τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ πᾶσι ἀποστολικὸς κανὼν. Ὁ δὲ 5' κανὼν τῆς ἐν Λαοδικείᾳ (363) συμφωνεῖ μὲν ἐν τούτῳ πρὸς τὸν τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου, ἀλλ' ἀμφισβητεῖται ἡ γνησιότης αὐτοῦ. Ὁμοίως δὲν συμφωνοῦσι πρὸς τὸν κανὼνα τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου οὐδὲ αἱ ἀπὸ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἀποσχισθεῖσαι τὸ πάλαι ἀνατολικαὶ ἐκκλησίαι: τῶν Νεστορικῶν, Κοπτοῦν, Ἀθηστυνῶν, Ἰακωδιτῶν κλπ. ὡς καὶ ἡ παπικὴ ἐν τῇ Δύσει. Ἐκ δὲ τῶν παλαιῶν ἐκκλησιῶν πατέρων καὶ συγγραφέων μόνον ὁ Ἰεροσολύμων Κύριλλος, ὁ Ναζιανζηνὸς Γρηγόριος, ὁ ἀνόνημος συγγραφεὺς τῆς «Συνόψεως τῆς ἀγ. Γραφῆς», ὁ Ἀμφιλόγιος, ὁ Ρουφίνος, ὁ Ἰερώνυμος, ἐν μέρει δὲ καὶ ὁ Ἐπιφάνιος καὶ ὁ Πικταβίος Ἰλάριος, δέχονται τὸν σπανώτερον κανὼνα τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου, ἐν ᾧ ὁ Μ. Βασίλειος, ὁ Νύσσης Γρηγόριος, ὁ Καισαρείας Εὐσέβιος, ὁ Χρυσόστομος, ὁ Ἀλεξανδρείας Κύριλλος, ὁ Ἀμβρόσιος, ὁ Ἀδριαντίνος, ὁ Ἀγρᾶκτῆς, ὁ Εὐφραῖμ ὁ Σύρος κ. ἄ. δέχονται ὡς ἱερὰς γραφὰς καὶ τὰ λεγόμενα δευτεροκανονικὰ. Καὶ κατὰ τοὺς μέσους δὲ χρόνους ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Δύσει ἐξηκολούθηται μὲν ἡ διχογνωμία ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐπεκράτει δὲ μᾶλλον ἡ γνώμη τῶν ἀναγνωρίζοντων τὴν κανονικότητα τῶν δευτεροκανονικῶν. Κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐν μὲν τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ ἀνεγνωρίσθησαν διὰ τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδου καὶ τὰ δευτεροκανονικὰ ὡς ἰσόκυρα πρὸς τὰ πρωτοκανονικὰ, ἐν δὲ τῇ ὀρθοδόξῳ ἀνατολικῇ δὲν ἐξέλιπεν ἡ ἀμφισβήτησις (Μητροφάνης Κριτόπουλος, Κύριλλος ὁ Λούκαρις, Εὐγένιος ὁ Βουλγαρις, Ρῶσσοίτινες θεολόγοι ὡς ὁ Μακάριος, ὁ Φιλάρτος κ. ἄ.), ἀλλ' ὅτε Κύριλλος ὁ Λούκαρις († 1638) ἀπεδέχθη τὸν κανὼνα τῆς ἐν Λαοδικείᾳ συνόδου, ἀπεδοκιμάσθη ἐντόνως ὑπὸ ἄλλων τε καὶ ὑπὸ τῆς ἐν Ἰεροσολύμοις συνελθούσης ἐπὶ Δοσιθέου τοπικῆς συνόδου (1672), ἀναγνωρίσασθαι ὡς «κανονικὰ» καὶ τὰ λεγόμενα δευτεροκανονικὰ ἢ ἀναγνωστικόμενα¹, εἰς ὃ συνεπινεύουσιν καὶ οἱ νεώτεροι θεολόγοι: Κ. Οἰκονόμος, Κ. Κοντογόνης, Ν. Ἀνδρούτσος, Ν. Παπαγιαννόπουλος κ. ἄ.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν τοιαύτη ἀμφισβήτησις διαπιστοῦται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἔχει εἰσέπει ἐπισήμως περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀπὸ

1. Ὁ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ἀντιπροσωπείας γενομένος δεκτὸς ὅρος οὗτος περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν ὅρων τῆς

μυστηριακῆς ἐπικοινωνίας τῶν πρὸ δεκαετίας περίπου ἐπιδοθέντων εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὑπὸ ὀνόματι Ἀγγλικανικῶν κληρικῶν.

1. Βλ. ἡμέτερον μακρὸν ἄρθρον ἐν Μ. Ἑλλ. Ἐγκυκλίῳ, ἐν τ. Ἀναγνωστικῶν ἐργασιῶν.

ΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

[3]

Τα επαγγελματικά ζητήματα και η πολιτική ζωή.

Σχετικώς πρὸς τὴν επαγγελματικὴν ζωὴν ἐκρίθη ὅτι ἡ ἐργασία διὰ τὸν ἄνθρωπον δὲν εἶνε μόνον τὸ μέσον τῆς ἐξασφάλισως τῆς ὕλικης ζωῆς· ἔχει σημασίαν πολὺ ὑψηλοτέραν. Εἶνε χάρισμα. Ἐν δὲ χάρισμα δὲν ὑπόκειται μόνον εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τὰς επαγγελματικὰς, ἀλλ' ἔχει καὶ θρησκευτικὸν περιεχόμενον. Ἡ θρησκευτικότης αὕτη θεωρεῖται ἀπὸ τριῶν ἀπόψεων: α) ὁ Χριστιανὸς εἶνε πεπεισμένος, ὅτι ὁ Θεὸς τόσον διὰ τῶν χαρισμάτων, ὡς ὢν τὸν ἐπρόκειται, ὅσον καὶ διὰ τῶν ἐπεμβάσεων τῆς Προνοίας Του εἰς τὴν ζωὴν του, ὀδηγεῖ αὐτὸν εἰς τὴν θέτην ἣν κατέχει. β) Καὶ ἐν τῇ θέσει, ἐν ἣ εὐρίσκειται, ὁ Χριστιανὸς εἶνε πεπεισμένος, ὅτι ὑπηρετεῖ τὸν Θεὸν κατὰ τὸ θέλημά Του, ἀναπτύσσει διὰ τῆς ἐργασίας του τὰς φυσικὰς, πνευματικὰς καὶ ἠθικὰς δυνάμεις καὶ θέτει ταύτας εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ πληθίου καὶ τῆς κοινωνίας. γ) Ὁ Χριστιανὸς πιστεύει, ὅτι εἶνε ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐργασίαν του ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τοῦ γινώσκοντος τὰ μύχια τῆς καρδίας ἐνὸς ἐκάστου καὶ ἀξιῶντος τοὺς πιστοὺς ἐργάτας.

Κατὰ ταῦτα ἡ σύγχρονος θεωρία περὶ ἐργασίας ἀπογοιμνοῦσα ταύτην τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ περιεχομένου τῆς, ὀδηγεῖ εἰς τὴν τυραννίαν καὶ τὴν δουλείαν. θανατώνει τὴν ψυχὴν καὶ διαλύει τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν.

Ὡς πρὸς τὸν σωματικὸν ὀργανισμόν τῶν ἐργατῶν, οἱ περὶ τὴν γνωστὴν ἐπιθεώρησιν «Le christianisme social» ὑπεστήριξαν, ὅτι οἱ τρεῖς παράγοντες, δηλαδή τὸ κεφάλαιον, ἡ διεύθυνσις καὶ ἡ ἐργασία, ὑφαιλοῦσιν ἀδελφικῶς νὰ εἶνε ἠνωμένοι καὶ

φανῆ, ἐπιτρέπεται μὲν εἰς ὀρθοδόξους θεολόγους, λαϊκοὺς καὶ κληρικοὺς, νὰ διατυπώσωσιν ἀτομικὰς γνώμας, δὲν εἶναι δ' ὁμοῦ ὀρθόν καὶ νὰ συνοπογραφοῦσι μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν, ὅτι «κανὸνα Γραφῆς δεχόμεθα τὸν τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου» τὸν ὑφ' ἀπάτης ὀθέν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας δεκτὸν γενόμενον.

Διὰ τῶν παρατηρήσεων ταύτων δὲν προτιθέμεθα νὰ ἀμφισβητήσωμεν τὴν ἀξίαν τῶν ἐπιτευχθέντων διὰ τῶν συζητήσεων τῆς περυσινῆς μεικτῆς ἐπιτροπείας σπουδαίων ἀποτελεσμάτων, οὐδὲ διενεγήθημεν κἄν νὰ ἀμφισβητήσωμεν τὴν σοβαρότητα τῆς διὰ πολλῶν μολθῶν παρασχεθείσης συμβολῆς τῶν ὀρθοδόξων ἀντιπροσώπων πρὸς ἐπιτεῦξιν ἀποτελεσμάτων. Ἄσυνα πιστεύομεν ὅτι θὰ ἀποτελέσωσι σπουδαῖον σταθμὸν ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν σχέσεων μεταξὺ Ἀγγλικανῶν καὶ Ὀρθοδόξων. Ἀπλῶς ἠθελήσαμεν ἄφ' ἐνὸς μὲν νὰ διασαφήσωμεν ζήτημά τι τῆς εἰδικότητος ἡμῶν, ἄφ' ἐτέρου δὲ νὰ δώσωμεν ἀφορμὴν εἰς τοὺς μετασχόντας τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος συζητήσεων, ὅπως διαφωτίσωσι περισσότερο τὴν κοινὴν γνώμην περὶ τῆς σημασίας τῶν ἐπιτευχθέντων.

Π. Γ. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

νὰ μερίζονται δικαίως τὰ ἀπὸ κοινοῦ προερχόμενα ἀγαθὰ· ὅτι σκοπὸς τοῦ βιομηχανικοῦ ὀργανισμοῦ δέον νὰ εἶνε ἡ ἀνάπτυξις τῆς συναρμολογίας τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων. Διότι διὰ τοῦ τρόπου τούτου οἱ ἐργάται βλέπουν εὐδυνωμένην τὴν ἐννοίαν τῆς ἐργασίας τῶν καὶ ἐννοοῦν, ὅτι δὲν εἶνε ἀπλῶς παίγνια ζέωνων πρὸς αὐτοὺς συμφερόντων.

Ἡ ἐργαζομένη παιδικὴ ἡλικία δέον νὰ προκαλῆ ἀμέριστον τὴν προσοχὴν τῆς Εκκλησίας, ἥτις ὑποχρεοῦται διὰ τῶν πνευματικῶν αὐτῆς μέσων ὄχι μόνον νὰ προστατεύῃ τοὺς ἐργαζομένους παῖδας, ἀλλὰ καὶ νὰ προσφυλάσῃ αὐτοὺς ἐκ τῶν ποικίλων ἠθικῶν κινδύνων.

Μεγάλοι ἠθικοὶ κίνδυνοι ἀπειλοῦσι καὶ τοὺς ἀνέργους. Βεβαίως αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις διέσωσαν τὰς οἰκογενείας τῶν ἀνέργων ἐξ ὕλικῶν καταστροφῶν, ἀλλὰ μόνη ἡ ὕλικὴ αὕτη προστασία δὲν ἀρκεῖ ὅπως ἀναγκασίῃ τὰ ἠθικὰ κακὰ, ὅφ' ὧν ἀπειλοῦνται αἱ οἰκογενεαὶ τῶν ἀνέργων. Ἀφού δὲ τὰ ἐκ τῆς ἀνεργίας κακὰ ἐκτείνονται καὶ ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ πεδίου, τὸ καθήκον τῆς Εκκλησίας συναρῶς εἶνε οἰκοθῆν φανερόν.

Ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὥρων τῆς ἐργασίας παρετηρήθη, ὅτι οὗτος δέον νὰ μὴ ὑπερβαίῃ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεων τῶν ἐργατῶν· ὅτι συμφώνως πρὸς τὰς συνθήκας τόπου καὶ χρόνου, ἀναλόγως τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ὑγείας τῶν ἐργατῶν ἐπιβάλλεται ἡ παροχὴ χρόνου τινὸς ἀναπαύσεως. Οὐδεμίαν ὁμως ἐπιείκειαν πρέπει νὰ εὐρίσκουν ἀπὸ μέρους τῆς Εκκλησίας τὰ τυχηρὰ παίγνια, τὰ βάρβαρα ἀγωνίσματα τὰ ὑπὸ ποικίλας μορφῆς λυμανόμενα καὶ διακρινόμενα τὴν νεότητα καὶ ἡ ἀκατάσχετος ροπή πρὸς τὰς παντοίας ἀπολαύσεις, ἡ χαρακτηρίζουσα τὴν σύγχρονον γενεάν.

Ὁ ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τῆς κινήσεως «Πίστεις καὶ Διακίσεως» (Faith and Order) μακαρίτης ἀμερικανὸς ἐπίσκοπος Κάρολος Brent, συνώψισεν ὡς ἐξῆς τὰς ἀντιλήψεις περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ χριστιανοῦ πρὸς τὴν πατρίδα του: «Ἀπαρῶσκει εἰς τὸν Θεὸν ἡ μείωσις τῆς σπουδαιότητος τοῦ κράτους, ἡ τοῦ ἔθνους, ὅπερ ὀργανικῶς ἀντιπροσωπεύει τὸ κράτος. Τὸ ἔθνος ἔχει ἀξίαν τοιαύτην, ὅσπερ δύναται νὰ προσθέτῃ τὴν δόξαν του εἰς τὴν δόξαν τῆς Πόλεως τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἔθνος μὲ εὐεργετεῖ, ζητεῖ ἐπιτακτικῶς τὴν πιστότητα τῆς χριστιανικῆς μου καρδίας, ἀλλ' οὐδὲν ἤττον οὐχὶ τὴν ὑψίστην πιστότητα. Οἱ σκοποὶ καὶ αἱ ὁδοὶ τοῦ Κυρίου προσέχουσι πάντων, αἱ δὲ χριστιανικαὶ Εκκλησίαι δὲν δύνανται νὰ καύσωσιν ἐνώπιον τοῦ συγγρόνου κράτους θυμίαμα, ὅπερ ἠρνήθησαν εἰς τοὺς ἀρχαίους Καίσαρας. Ἄλλαις λέξεσιν, ἀνάγκη νὰ διακηρύξωμεν τὴν ἀπολεσθεῖσαν χριστιανικὴν ἠθικὴν, ἥτις δέον νὰ κυβερνᾷ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν τῆς χριστιανωσύνης εἰς τε τὰ ἀτομικὰ καὶ τὰ ὁμαδικὰ τῆς διαθήματα».

Ἐξ ἐτέρου, ἡ ὑποεπιτροπὴ ἡ ἀσχοληθεῖσα ἐπὶ τῆς λήψεως τῶν καταλλήλων νομοθετικῶν μέσων κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ, διέγραψεν ἀρχὰς ἀγαθὰς περὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀξίας τῶν νόμων:

«Ἡ εὐθύνη τῶν χριστιανῶν ὡς πολιτῶν ἀπαιτεῖ,

ΔΙΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΑΜΒΩΝΑ

16.

Νέα "Ηθη

(Κυρ. Ε'. Νηστειῶν 17 'Απριλίου)

...ὄχι οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν

(Μάρκ. ι'. 43).

Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν ὁ Κύριος τονίζει τὴν διαφορὰν, ἣτις δέον νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ τῆς συμπεριφορᾶς τῶν μαθητῶν Του καὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων τοῦ κόσμου. Καὶ ἄλλοτε εἶχε τὸ θάρος νὰ θέσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀντιμέτωπον πρὸς τὴν κρατοῦσαν παράδοσιν: «Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν», καὶ ἐπανειλημμένως ὑπενθύμιζεν εἰς τοὺς φίλους Του ὅτι δὲν εἶναι «ἐκ τοῦ κόσμου» καὶ διὰ τοῦτο θὰ εἶναι μισοίτοι παρὰ τῷ κόσμῳ. Ἐξ ἐπιμείνωμεν σήμερον εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν ὀλίγων ὑποτιμωμένων λέξεων τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς (Μάρκ. ι'. 32—46), «... οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν», διότι κατ' ἐξοχὴν σήμερον ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει τὴν ἀλήθειαν ὅτι ὁ Χριστὸς εἰσάγει *νέα ἡθη* εἰς τὸν κόσμον.

Α'.—Οἱ ἄνθρωποι τοῦ «κόσμου», οἱ ζῶντες μακρὰν τοῦ Χριστοῦ ἀκολουθοῦσιν ἐν παντὶ καὶ πάντοτε τὰς ὁρέξεις των καὶ ὡς μόνον σκοπὸν ἔχουσιν ἐν τῇ ζωῇ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ἐγωϊσμοῦ των.

Ἐντεῦθεν ὄλαι αἱ ἀδικαίαι, αἱ ὁποῖαι καθιστῶσιν ἀβίωτον τὴν ζωὴν καὶ ἡ παντελής ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης, ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ ἀνὰ τὸν κόσμον ὀλόκληρον... ἡ ἀμοιβαία καχυποψία.

Ἐνταῦθα κεῖται ἡ κυριωτάτη αἰτία τῆς σημερινῆς «κρίσεως», ἐκ τῆς ὁποίας καὶ τὰ ἔθνη καὶ οἱ λαοὶ πάσχουσιν ἀθεραπεύτως...

Ὅπως ὑποστηριχθῆ, ἡ νομισθεσία, ἣτις ὄχι μόνον θὰ ἐλάμβανε τὰ λογικὰ καὶ σώφρονα μέτρα πρὸς προστασίαν τῶν ἀδυνατούντων ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὸν πειρασμὸν τῆς καταχρήσεως οἰνοπνευματωδῶν ποσῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς διάσωσιν τῶν ἡδὴ δούλων εἰς τὰς ἀλεθρίας συνηθείας καὶ θεωρουμένων ὡς ἀθεραπεύτως μεθύσων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον, δύο εἶνε αἱ ἐφαρμοστέαι μέθοδοι: α) ἡ τῆς ἀπαγορεύσεως (Ἦν. Πολιτείας), καὶ β) ἡ τοῦ ἐλέγχου τῆς ἐμπορείας τοῦ οἰνοπνεύματος (Σαυηδία). Ἀλλ' ἀκριβῶς ἡ πείρα ἡ κτηθεῖσα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ἀμφότερων τῶν μέτρων τούτων δεικνύει ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ταχθῶμεν ἀνεπιφυλάκτως ὑπὲρ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ μέτρου. Τὸ πρόβλημα εἶνε φύσεως τσιαύτης, ὥστε νὰ μὴ δύναται τις νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν αὐτὴν μέθοδον εἰς χώρας ἐχούσας διαφόρους συνηθείας, παραδόσεις, ἔθνη ζωῆς. Δίδοντες ὅμως εἰς ἕκαστον πόλιν τὸ δικαίωμα — χάριν τῆς καταπολεμήσεως τῶν ἐκ τοῦ ἀλλοσεμιοῦ κακῶν — νὰ τάσσεται ὑπὲρ τῆς μεθόδου τῆς ἀποδεικτικῆς ὑπὸ τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ὀρθοπροσύνης του, παρέχομεν τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐνσυνειδήτου καὶ πιστῆς τηρήσεως τοῦ νόμου τῆς χώρας, ἐν ἣ ἔζη, καὶ τῆς ὑπομνήσεως, ὅτι πᾶν νόμιμον σύστημα δέον νὰ θεωρῆται ὡς μέσον ἐπιτεύξεως καλυτέρου σκοποῦ».

ΑΡΧΙΜ. ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ
Προστάμενος τοῦ ἐν Παρισίοις ἐκλ. ναοῦ

«Οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσι αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν»

Ἐν τῷ ἀγῶνι περὶ τοῦ τίς ταχύτερον νὰ ὑψωθῆ ἐν τῇ προσπαθείᾳ τῆς ὅσον τὸ δυνατόν ἀκοπωτέρας ἀνάδοι, ὑπάρχει τὸ μυστικὸν τῆς ὅλης κακοδαιμονίας. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀσθένεια τῆς μεταπολεμικῆς ἀθροπότητος.

Ἡ ἱστορία τοῦ «πύργου τῆς Βαβέλ» ἐπαναλαμβάνεται καὶ πάλιν. Ὁ Θεὸς δὲν ἀφίνει σκεδὰ τὰ ὅποια γίνονται διὰ νὰ ἱκανοποιήσουν σκοποὺς ἐγωϊστικοῦ. Ἡ «σύγχυσις τῶν γλωσσῶν» εἶναι φαινόμενον, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ συμβολικῇ του ἐννοίᾳ συνεχῶς ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου. Καὶ σήμερον εὐρισκόμεθα εἰς μίαν τοιαύτην ἐποχὴν.

Β — Καθῆκον τῶν γενεῶν ὀπαδῶν τοῦ Χριστοῦ εἶναι νὰ διαφέρουν τῶν ἀνθρώπων τοῦ «κόσμου». Δι' αὐτοὺς ἡ «σύγχυσις» δὲν ὑπάρχει. Ἐπαναλαμβάνεται δι' ἕκαστον ἐξ αὐτῶν τὸ θαῦμα τῆς Πεντηκοστῆς. Πράγματι λαλοῦσιν οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ «γλώσσαις, καιναῖς», ὅσον καὶ ἂν φαίνωνται ὁμιλοῦντες τὴν μητρικὴν των γλῶσσαν.

Διαφέρει παρὰ τοῖς πιστοῖς τοῦ Χριστοῦ ὁ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι, τοῦ συναισθάνεσθαι, τοῦ ἀντιλαβεῖν εἶναι τὰ τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς καὶ ἡ διαφορὰ εἶναι οὐσιώδης, εἰς βαθμὸν δημιουργοῦντα «χάσμα μέγα» μεταξὺ τοῦ κόσμου καὶ αὐτῶν.

«... Ὄχι οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὡς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν ἔσται ὑμῶν διάκονος...». Ἴδου τὸ μυστικὸν τῆς χριστιανικῆς εἰρήνης, τὸ ὁποῖον ὁσάκις ἐλησημονήθη ἐτάραξε καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Συναγωνίζονται οἱ χριστιανοί, τίς περισσότερον νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ συναισθάνεται ὅτι ἐπιφύονται ὅταν μιμῶνται τὴν ταπεινώσιν τοῦ θεοῦ των Ἀρχηγού, «καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι»...

Δὲν αἰσθάνονται τὴν ζωὴν εἰ μὴ ὡς μίαν ἀδιάκοπον περιόδον «διακονίας» τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν «ἐλαχίστων ἀδελφῶν» Του καὶ ἂν αἰσθάνονται ἀνησυχίαν αὐτὴ ἐγκεῖται εἰς τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ἠδύναντο ἀκόμη νὰ διακονήσωσι περισσότερον καὶ ἐπιμελέστερον.

Ἄν συνέλθῃ ὁ κόσμος ἀπὸ τὴν παροικίαν τοῦ ἀκόμου πλουτισμοῦ, ἐνεκα τῆς ὁποίας ἡ ζωὴ κατέστη μίᾳ ἀκατανόητος καταπονητικῇ μηχανῇ, τότε καὶ μόνον θὰ σωθῆ. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐξικολουθεῖ ἡ κοινωνία τὴν πορείαν τὴν σημερινήν, οἱ πιστοὶ φίλοι τοῦ Χριστοῦ ὀφείλου νὰ χωρίσων τελείως τὰς εὐθύναις των. Δὲν δύναται οὐδὲ κατὰ κερμίαν νὰ συνθηκολογήσωσι πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος τούτου.

E. Γ. Μ.

Ἡ ἀπόστολος καὶ δικαῖα ἀντιδραστὴς τῆς θανατικῆς ἀπὸ τὸ πάλαιον εἰς τὸ νέον δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἀσφαλῆ πρὸς τὴν ἀλήθειαν ὁδόν.

Τὰ καλλίτερα πράγματα, ὁποῖα ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἰσότης εἶνε καὶ τὰ περισσότερον εἰς ἐπικίνδυνον κατὰ τὴν ὑποκατάστασιν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ ἄνευ θρησκευτικῆς ἠθικῆς.

Δὲν εἶνε βεβαίως ἄγνωστον οὐ ἐκπαιδευτικοὶ τινὲς λειτουργοὶ παιδαγωγικὴν πάσχοντες ἀναπηρίαν κατὰ τὰ διάφορα ἐκπαιδευτικὰ συνέδρια ἀκούονται φθεγγόμενοι κατὰ τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν ἐν τοῖς δημοσίοις σχολείοις, κατὰ γνωστόν τινα πιθηκισμὸν εἰσηγούμενοι τὴν εἰς αὐτὰ εἰσαγωγὴν τῆς διδασκαλίας τῆς ἀθρησκου ἠθικῆς. Ἐντυχῶς οἱ ἐν τούτῳ γαλλίζοντες διδάσκαλοι τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας δὲν μένουσιν ἀναπάντητοι, μετὰ πολλῆς δ' ἱκανοποιήσεως εἶδομεν ἀποκρονομένην τὴν τοιαύτην τάσιν κατὰ τὸ τελευταῖον ἐν Σέρραϊς συνέδριον τῶν διευθυντῶν διδασκαλείων ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ διδασκαλείου τῆς πόλεως ταύτης κ. Μ. Μιχαλοπούλου τονίσαντος ἐν τῇ ἀγορεύσει του ὅτι «ἡ θρησκεία καὶ ἡ εὐσέβεια εἶνε πίστις μὴ δυναμένη νὰ αντικατασταθῇ δι' ἄλλης θεωρητικῆς ἠθικῆς διδασκαλίας ὅσονδήποτε συστηματικῶς καὶ ἂν προσφέρεται αὕτη». Ἡ ἐνταῦθα ἐκδιδόμενη καλλίστη ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιθεώρησις «Ἐρμῆς» σχολιάζουσα τὴν ὑπὲρ τῆς ἀθρησκου ἠθικῆς τάσιν ταύτην τὴν ψευδολουθήρων επικρίνει αὐτὴν μετὰ κανστικῆς ἐπιστημονικότητος. Ἐφ' ὅσον—κατ' αὐτὸν—τὸ περιεχόμενον τῆς ἠθικῆς ταύτης κατ' ἀνάγκην θὰ εἶνε ὁ ἠθικὸς νόμος, ἡ φιλαλληλία, ἡ συνεργασία καὶ πᾶσα ἐν γένει ἀτομικὴ καὶ ὁμαδικὴ ἀρετὴ, ταῦτα ἀποτελοῦσιν ἤδη τὸ βαθύτερον περιεχόμενον τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ διὰ τοῦτο οὐδεμία ὑπάρχει ἀνάγκη ν' ἀντικαταστήσωμεν τὴν θρησκευτικὴν μας διδασκαλίαν μὲ ἀυτοσχέδια συστήματα ἠθικῆς.

Ἡ πέτρα τοῦ σκανδάλου.

Ἄλλ' ἡ πέτρα τοῦ σκανδάλου—κατὰ τὸν «Ἐρμῆν»—εἶνε ἡ ἐν τοῖς θρησκευτικοῖς μαθήμασι «δογματικὴ πίστις». Ἄλλ' ἡ δογματικὴ πίστις—λέγει—δὲν εἶνε ξένον τι πρὸς τὸν πρακτικὸν βίον, διὰ παραδειγμάτων δ' ἀποδεικνύει ὅτι, ἀπ' ἐναντίας «εἶνε ἐφηρμοσμένη ἐν τῷ πρακτικῷ μας βίῳ ἀνὰ πᾶν βῆμά μας, ἄνευ αὐτῆς δὲ θὰ ἀνετρέπετο ὁλόκληρον τὸ ἐφιστάμενον σήμερον κοινωνικόν, ὀικογενειακόν καὶ πολιτικόν καθεστῶς», «στιγματισμένοι» δὲ καὶ «ἀπόβλητοι» χαρακτηρίζονται ὑπὸ τῆς κοινωρίας καὶ τῆς πολιτείας οἱ ἄνευ δογματικῆς πίστεως, ἧτις κοινῶς θεωρεῖται «πολύτιμος παράγων τῆς ὅλης ζωῆς». «Διδάσκαλος λοιπὸν—ἐπάγεται συμπερασματικῶς ὁ «Ἐρμῆς»—ὁ ὁποῖος θὰ ἔβαλλε κατὰ τῆς δογματικῆς πίστεως θὰ ἤρχετο ἀντιμέτωπος καὶ πρὸς τὴν κοινῶν, ἐν ἧ ζῆ καὶ κινεῖται, καὶ πρὸς τὴν πολιτείαν παρὰ τῆς ὁποίας μισθοδοτεῖται».

Τὸ ὑψιστον κῆρος.

Τὸ ζήτημα τῆς ἠθικῆς εἶνε ζήτημα κήρους' πᾶσα κατηγορικὴ προστακτικὴ τῆς συνειδήσεως εἶνε ἀτελεσφόρητος ἄνευ ὑψιστου κήρους ἀπὸ ἀυθεντίας ἐπιβαλλομένης ἀπολύτως καὶ καθολικῶς, τοιοῦτο δὲ κῆρος δὲν δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἐπὶ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοιωνιῶν οἰαδήποτε ἠθικὴ ἀνθρωπίνης προελεύσεως. Πάντοτε ἐν ὀνόματι «τινός» ἀπολύτως εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ἐπιβαλλομένον ἀξιῶνται παρ' αὐτοῦ πράξεις ἠθικαί, ὧν πολλαὶ εἶνε ἀτόχρομα ἀσύμφοροι καὶ δὴ καὶ ἐπιβλαβεῖς εἰς τὸν σωματικὸν ἄνθρωπον, οἷα εἶνε αἱ ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἀτομικαὶ καὶ κοιωνικαὶ θυσίαι. Καὶ ἵνα μὴ νομισθῇ ὅτι ταῦτα λέγομεν ἀπὸ ἐπόψεως «ἐπαγγελματικῆς θεολογίας καὶ ἐκκλησιολογίας», παραπέμπωμεν εἰς τὸν διάσημον φυσιοδίφην φιλόσοφον Triesch δογματίζοντα, ὅτι «ἡ ἠθικότης τὸ κῆρος αὐτῆς δύναται νὰ ἀντλή μόνον ἐκ τῆς μεταφυσικῆς ἄνευ μεταφυσικῆς ἢ θρησκευτικῆς θεμελιώσεως ἡ ἠθικότης δὲν δύναται νὰ ἐποχρεῶνῃ τὴν διάνοιαν εἰς ἐπιδοκιμασίαν διὰ ταῦτα—κατὰ τὸν αὐτὸν ἐπιστήμονα—ὁ ὑλιστῆς καὶ ὁ ἄθεος «δὲν δύναται νὰ εἶνε ἠθικὸς ἐὰν δὲ ἦνε, τοῦτο συμβαίνει κατ' ἐντελῆ φιλοσοφικὴν ἀνακολούθιαν». Δὲν δύναται λοιπὸν νὰ ἐδοδοθῇ ἡ λεγομένη ἀθρησκος ἠθικὴ, διότι ἐνέχει ἀντίφασιν. Ἡθικὴ ἄνευ κηρώσεως ἀποτελεῖ κειρὴν δεοντολογίαν, παρ' οὐδενοῦ εἰσακουεταὶ ἡ προστακτικὴ τῆς. Τὸ καθῆκον, πᾶν καθῆκον, ἐπιβάλλεται ἀπολύτως μόνον ὡς ἔκφρασις τοῦ θεοῦ θελήματος. Ἡ ἠθικὴ ἀποβαίνει ζωὴ μόνον ὅταν ἔχη προϋπόθεσιν τὴν εἰς τὸν Θεὸν πίστιν. Πολιτεία, ἐξορίζουσα τὴν διδασκαλίαν τῆς θρησκευτικῆς ἀπὸ τὴν ἐκπαιδεύσιν τῆς δὲν δύναται ν' ἀποτελεσθῇ ἐκ πολιτῶν ἠθικῶν ἀξιῶσα δὲ παρ' αὐτῶν πράξεις ἠθικὰς θὰ καλῆ πρὸς αὐτοὺς τὴν γλῶσσαν τοῦ νομοῦ μαστιγίου, τὸ δὲ μαστίγιον λειτουργεῖ ἐν κοιωνίᾳ ὄντων ἀνελευθέρων.

Μεγάλως συνεκίνησε τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον ἡ ἐπ' ἐσχάτων ἐκ Λονδίνου ἀνακοινωθείσα εἰδησις τοῦ διασημοῦ διευθυντοῦ καὶ πρώτου βιβλιοφύλακος τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου (British Museum) Sir Frederic George Kenyon περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ A. Chester Beatty, γνωστοτάτου συλλογῆς χειρογράφων μετ' ἐγχρῶμων μικρογραφιῶν, ἀνακαλύψεως νέων χειρογράφων ἑλληνικοῦ ἀγιογραφικοῦ κειμένου ἐπὶ παπύρων Τούτων φύλλα τινὰ εὐρέθησαν ἐν τῷ ἐν Michigan Πανεπιστημίῳ καὶ ἄλλαχού, φαίνεται δ' ὅτι ἀνήκον εἰς μοναστηριακὴν τινα ἡ ναϊκὴν ἐν Αἰγύπτῳ βιβλιοθήκην. Τὰ χειρογραφα δὲν εἶνε πλήρη, εἶνε δὲ καὶ ἀσυνεχῆ, ἐν αὐτοῖς δὲ ἀντιπροσωπεύονται ἡ Γένεσις, οἱ Ἀριθμοί, τὸ Δευτερονόμιον, ἡ Ἑσθήθ, ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἰερειμίας, ὁ Ἰεζεκιήλ, ὁ Δανιήλ, ὁ Ἐκκλησιαστής, τὰ 4 Εὐαγγέλια, αἱ Πράξεις, αἱ πρὸς Ῥωμαίους, Φιλιπησίους, Κολοσσαεῖς καὶ Ἀ' Θεσο. ἐπιστολαὶ Παύλου καὶ ἡ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος συνήλθεν εἰς τρεῖς τακτικάς συνεδρίας κατὰ τὴν ληξασαν ἐβδομάδα. Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς χθές συνεζητήθησαν καὶ γενικά τινὰ ἐκκλησιαστικά ζητήματα ὃ δὲ Μακ. Πρόεδρος ὑπέβαλε γνωμοδότησιν αὐτοῦ περὶ τῶν μικτῶν γαιῶν.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης ἐπανεκάμφε χθές ἀεροπορικῶς ἐξ Ἀλεξανδρείας, ὑπογράφας ἐξ ὀνόματος τοῦ Συμβουλίου τῆς Διοικήσεως Ἐκκλησ. Περιουσίας καὶ τῆς ἱεραῆς μονῆς Τήνου τὴν σύμβασιν τοῦ συμβιβασμοῦ περὶ τῆς μεγάλης κληρονομίας Γαρουφαλίου. Οὕτω δὲ ἔληξεν ὑπόθεσις ἀπασχολήσασα τὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ ἑπταετίαν.

— Γενομένης ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ συζητήσεως περὶ τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τοῦ ἐνταῦθα Μητροπολιτικοῦ ναοῦ, ἀπεφασίσθη ἵνα παρακληθῆ ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁ Ἄγγελος ἵνα ἐνισχύσῃ αὐτὸν οικονομικῶς.

— Ἀπεφασίσθη ὅπως ἐξαπολυθῆ ἐγκύκλιος πρὸς τοὺς Σ. Ἱεράρχας ἵνα διατάξῃ τὴν περιφέρειαν διόσκου ἐν τοῖς ἱ. ναοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς πρὸς οικονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Παναγίου Τάφου.

Ἀποκάλυψις. Ἐν αὐτοῖς ὑπάρχει καὶ τεμάχιον τοῦ ἀπολεσθέντος ἕλλη. κειμένου τοῦ Ἐνώχ.

Τὸ ἐκτάκτως σπουδαῖον εἶνε ὅτι τὰ χειρόγραφα ταῦτα εἶνε τὰ ἀρχαιότερα πάντων τῶν χειρογράφων τῆς ἕλλη. ἀγ. Γραφῆς, διότι τὰ παλαιότερα τούτων δύνανται ἀσφαλῶς νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τὸν β' αἰ. καὶ διὰ τὴν αὐτὴν τὰς ἀρχάς του· ἄλλα ἀνάγονται εἰς τὸν γ', τὸ δὲ τοῦ Ἐνώχ εἰς τὸν δ' ἢ τὰς ἀρχάς τοῦ ε' αἰ. Ὁ κ. Κερρον περιγράφει λεπτομερῶστα καὶ διὰ μακρῶν τὰ πολυτίμα χειρόγραφα τούτων οἱ Ἀριθμοὶ καὶ τὸ δευτερονόμιον, ἀποτελοῦντα ἐνιαυτὸν χειρογράφου, εἶνε τὸ καλλί ερον γεγραμμένον καὶ τὸ ἀρχαιότερον, ἀσφαλῶς οὐχὶ μεταγενέστερον τῶν μέσων τοῦ β' αἰ. Ὁ μᾶλλον ἐνδιαφέρων καὶ πολυτιμότερος πάπυρος εἶνε ὁ τοῦ Δανιὴλ, ὃς ἐμφανίζων νέον, ἀρχαιότερον ἀντίγραφον τοῦ ἕλλη. κειμένου του. Ἐκ τῶν παπύρων δὲ τῆς Κ. Δ. μαρτυρεῖται ὅτι καὶ πρὸ τοῦ δ' αἰ. ἐχρησιμοποιοῦντο ἠνωμένα καὶ τὰ 4 Εὐαγγέλια ἐν μορφῇ εἰλημαρίου ἀποτελοῦντος ἐνιαυτὸν κώδικα. Περιέργον εἶνε ὅτι οὗτος περιλαμβάνει καὶ τὰς Πράξεις. Δυστυχῶς τὸ κείμενον εἶνε ἄκρως τεμαχιωμένον· σύγκειται ἐκ σποραδικῶν, ἀσυνδέτων φύλλων. Εἰς τὰ πολυμύτερα εὐρήματα τάσσεται τὸ ἑλληνικὸν ἐκ τοῦ Ἐνώχ ἀπόσπασμα.

Πλήρης ἡμερῶν, ἐν ἡλικίᾳ 88 ἐτῶν, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ἐν τῷ παρὰ τὰς Καρὰς τοῦ Ἁγίου Ὄρους Κουιλουμουσιανῷ κελίῳ Χαλκιᾶ, τῇ Πέμπτῃ 29 Μαρτίου (19η Φεβρουαρίου ἐν Ἀγ. φ. Ὄρει), πολυτέβαστος μοναχός, ὁ ἀγιολόγος Γέροντας Πατὴρ Προκόπιος Ἱεροδιάκονος, Τέλειος· γνώστης τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, καλλιτέχνης διάσημος—θαυμάζοντα ἰδίᾳ αἱ ἐν τῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐν Χαλκηδόνι Κοινσι)Πόλεως τοιχογραφίαι του, ὁ Παντοκράτωρ ἢ Πλατυτέρα, οἱ 4 Εὐαγγελισταὶ καὶ ὁ Νυμφίος—καὶ τέλειος φωτογράφος,—οἱ Εὐρωπαῖοι ἐπιστήμονες ὀφείλουσιν εἰς αὐτὸν τὰ φωτογραφήματα περγαμηνῶν, χρυσοβούλλων, χειρογράφων καὶ εἰκόνων—, διήγαγε βίον ὁσιακόν, δικαίος, ἐγκρατέστατος, ἐλεήμων, φιλόανθρωπος, τηρῶν ὅλας τὰς διατάξεις καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ μοναχικοῦ βίου, μελιχίος, ἐνάρετος καὶ προσηγής, ἀκνωτὸν δὲ μελετῶν τὰς θείας Γραφάς. Βιογραφία αὐτοῦ εἴρηται εἰς τὰ «Γράμματα ἐν Ἀγίῳ Ὄρει» τοῦ Ἀρχιμ. Χριστοφ. Κτενῶ (σελ. 82—84) καὶ φωτογραφία του ἐν σελ. 141 τῆς «Συγχρόνου Ἀθωνιάδος Σχολῆς» τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως. Εἰς αἰωνία ἢ μνήμη τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς Προκόπιου!

— Ἀπεφασίσθη ὅπως ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων πρὸς κατάργησιν τῶν ὑπὸ εἰδικῶν νόμων διοικουμένων καὶ διαχειριζομένων ἱερῶν ναῶν, καὶ μελετηθῆ ἰδιαίτερος ὁ κανονισμός, ὃν ὑπέβαλεν ὁ Σ. Δημητριάδης ἐπὶ τοῦ ὡς ἂν ζητήματος.

— Διὰ διατάγματος ἡ ἱ. μονὴ Ταξιαρχῶν τῆς ἱ. μητροπόλεως Γεβενῶν, ἀποσπασμένη τῆς ἱ. μονῆς Σπηλαίου, συγχωνεύεται εἰς τὴν ἱ. μονὴν τοῦ ἁγίου Νικανορος τῆς αὐτῆς μητροπόλεως.

— Διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Σ. Μητροπολίτου Ἰωαννίνων τὸ Ἡγού(β)ούλιον τῆς ἱ. μονῆς «Τσοῦκας» ἀντὶ τῆς διαλυθείσης λαϊκῆς ἐπιτροπῆς, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ ἀρχιμ. Γεωργίου ὡς ἡγουμένου καὶ συμβούλων τῶν ἱερομ. Παύλου Παπακωνσταντίνου καὶ Γεωργίου Ολοκουμου.

— Ὡσαύτως διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἰωαννίνων ὡς ἡγούμενος τῆς ἱ. μονῆς Παλκουρῆς ὁ ἱερομόναχος Νικηφόρος Σουλιώτης ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος Ἀνθίμου Σταμάτη, σύμβουλοι δὲ ὁ τέως ἡγούμενος Ἀνθίμος Σταμάτης καὶ Ἡλίας Παπαθεοδώρου.

— Ἀπεφασίσθη, ὅπως εἰς τοὺς Ἱεροκλήρυκας τοὺς ὑποβαλόντας ἐκθέσεις περὶ τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τοῦ λαοῦ ἐκφρασθῆ ἡ εὐαρέσκεια καὶ ἡ εὐλογία τῆς ἱ. Συνόδου διὰ τὴν εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν αὐτῶν διὰ τῶν οἰκείων Ἱεραρχῶν, γίνῃ δὲ σχετικὴ ὑπόμνησις διὰ τῆς Ἐκκλησίας ὅπως γνωματεύωσι καὶ οἱ Σ. Ἱεράρχαι περὶ τῶν κηρυγμάτων τῶν Ἱεροκλήρυκων.

— Τηλεγραφικῶς ἀνηγγέλη ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σιδηροκάστρου ὁ θάνατος τοῦ Ἐπισκόπου Ἀριστείας κυροῦ Ἱεροθέου ἐφηγουμένου ἐν τῷ χωρίῳ Πλατανάκια κηδευθέντος δ' ὑπὸ τοῦ Σ. Σιδηροκάστρου. Ὁ Μακαριώτατος ἀνήγγειλε τὸν θάνατον τοῦ Ἱεράρχου τηλεγραφικῶς πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐδέηθη ὑπερ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου.

— Ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ Ἱερά Σύνοδος συνέρχηται κατὰ πᾶσαν Δευτέραν πρὸς ἐξέτασιν γενικωτέρων ζητημάτων τῆς Ἐκκλησίας.

— Παρεκλήθησαν διὰ γράμματος τοῦ Μακ. Προέδρου οἱ Σεβ. Ἱεράρχαι οἱ μὴ ἀποστείλαντες ἄχρι τοῦδε τὴν εἰσφορὰν αὐτῶν ὑπερ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ἵνα ἐπισπεύσωσιν αὐτῇ.

— Ἀπεφασίσθη, ὅπως παρακληθῆ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων ὅπως ἀσχέτως πρὸς τὴν εἰβασιν τῶν ἀνακρίσεων καὶ τὴν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοκῆ Δ. καστηρίου διαδικασίαν τοῦ καθηγητοῦ τῶν φυσικομαθηματικῶν τοῦ ἐν Καβάλλα Γυμνασίου Γ. Ἐμμανουήλ, τοῦ ἐκφρασθέντος ἀσεβῶς κατὰ τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα πρὸς ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ.

— Διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Σ. Μητροπολίτου Πατρῶν Ἠγούμενος τῆς ἱ. μονῆς τῶν ἁγίων Πιπῶν ὁ ἱερομ. Ἀμβρόσιος Ἀνδρίτσος ὡς σύμβουλοι δὲ ἐξελέγησαν ὁ ἱερομ. Ἀνδρέας Ρηγᾶτος καὶ ὁ μοναχὸς Χριστοφόρος Σπηλιόπουλος.

— Ἐν τῷ ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ψηφισθέντι νέῳ Ὁργανισμῷ τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδι-

στριακού Πανεπιστημίου (νόμος 5343) μεταξύ των Παραρτημάτων αυτού πρώτος αναφέρεται ο Πανεπιστημιακός ναός (άρθρ. 281), ὅστις «χρησιμεύει πρὸς θεραπείαν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκόντων καὶ διδασκομένων ὀρθοδόξων καὶ πρὸς ἀσκήσιν τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογίας ἐν τῷ κηρύγματι». Κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον ὁ ναὸς οὗτος ὀργανοῦται διὰ διατάγματος ἐκδιδόμενου μετὰ πρότασιν τῆς Συγκλήτου λαμβανομένην μετὰ γνώμην τῆς Θεολογ. Σχολῆς καὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐν τῷ ὀργανισμῷ δὲ τοῦ Πανεπιστημίου οὐρίζεται τὸ εἶδος, ὁ ἀριθμὸς, ὁ βαθμὸς, ἡ προαγωγή καὶ ὁ μισθὸς τοῦ ἐν αὐτῷ προσωπικοῦ. Διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ναοῦ ἀναγράφεται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἐκάστου πανεπιστημιακοῦ ἔτους εἰδικὴ πίστωσις κατὰ τὰ ἐν τῷ ὀργανισμῷ αὐτοῦ ὀριζόμενα.

— Πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μεσσηνίας, δωρήσαντα 50,000 δρχ. εἰς τὰ Ἀλεξανδρακία Κληροδοτήματα καὶ πολλὰς παρασχόντα ὑπηρεσίας διεβιβάσθη τὸ ἐξῆς ἐγγράφον :

Ἀριθ. Πρ. 30 Ἐν Καλάμιας τῆ 29-2-32
Πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Μεσσηνίας
Κύριον Μελέτιον Σακελλαρόπουλον Πρόεδρον τῶν
ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης Σπ Ἀλεξανδράκη
Ἐνταῦθα

Σεβασμιώτατε !

Οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης τοῦ αἰμνήστου Σπυρίδωνος Ἀλεξανδράκη, συνελθόντες ἐν συνεδρίῳ τῆ 28)1)32 καὶ λαβόντες ὑπ' ὄψει τὴν παρ' ὑμῶν ὑπὲρ τοῦ κληροδοτήματος γενομένην δωρεὰν ἐκ δραχμῶν 50.000, ὡς καὶ τὰς ἐπὶ μακρὸν πρὸς τὸ ἴδρυμα προσφερθείσας πολλαπλᾶς καὶ πολυτίμους ὑπηρεσίας Ὑμῶν, ἀποφασίζονται : 1) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τῶν ἐκτελεστῶν, ὡς καὶ ἡ βαθεῖα εὐγνωμοσύνη τῶν τροφίμων τοῦ Ἰδρύματος. 2) Νὰ ὀνομασθῆ ὀλόκληρος ἡ δυτικὴ πτέρυξ τοῦ Νοσοκομείου «Περίπτερον Μητροπολίτου Μεσσηνίας Μελετίου». 3) Νὰ ἀναρτηθῆ ἡ εἰκὼν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων. Ἀνατίθῃ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ παρόντος εἰς τὸν Γραμματέα τῶν Κληροδοτημάτων.

Μετὰ σεβασμοῦ ὁ Ἀντιπρόεδρος τῶν ἐκτελεστῶν
Πάνος Κωστόπουλος

— Καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ «Φρυνρὸς τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ» τῆς Μητροπόλεως Δράμας, ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου ἤρξαντο λειτουργοῦντα τακτικῶς ἐν πολλοῖς ναοῖς τῆς πόλεως Κατηχητικὰ σχολεῖα, εἰς τὰ ὅποια ἐν μικρῷ μὲν χρονικῷ διαστήματι ἔσπευσαν νὰ ἐγγραφῶσιν ὑπερχίλιοι μαθηταί, ἐξακολουθεῖ δ' ἄθροια ἡ προσέλευσις νέων. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν σχολείων ἀπηρτίσθη ἐκ τῶν εὐσεβέστερων καὶ ἱκανωτέρων διδασκάλων, οἵτινες συνερχόμενοι κατὰ τὰς ἐσπέρας ἐκάστοι Σαββάτου εἰς τὰ γραφεῖα τῆς μητροπόλεως ἀνταλλάσσουν γνώμας περὶ τοῦ διδασκόμενου τῆ ἐπομένη Κυριακῇ μαθήματος. Πολλοὶ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων δεικνύουσι μεγίστην προθυμίαν ὡς πρὸς τὴν ἀποστολὴν τῶν τέκνων τῶν εἰς τὰ σχολεῖα, τῶν ὁποίων παρακολουθοῦν καὶ αὐτοπροσώπως τὰ μαθήματα, ἐκφράζοντες τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν διὰ τὴν ὑπὲρ τῶν τέκνων τῶν θρη-

σκευτικῆν καὶ ἠθικὴν προνοίαν τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ σεβ. μητροπολίτης Δράμας κ. Βασίλειος καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ἐπιθεωρῶν πάντα τὰ Κατηχ. σχολεῖα παρακολου εἰ τὴν ἐν αὐτοῖς συντελουμένην ἐργασίαν καὶ δίδει τὴν προσήκουσαν κατεύθυνσιν εἰς τὴν κατηχητικὴν δρᾶσιν.

— Τῆ 31 Μαρτίου ὁ καθηγητὴς κ. Ν. Βέης ἀνεκοίνωσεν εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου σπουδαιότατας παρατηρήσεις περὶ τῆς περιφήμου εἰκόνας τοῦ Ἐλκομένου τῆς Μομεμβασίας, τὰς ὁποίας συνέδεσε μετὰ τὴν ἱστορίαν τῆς πόλεως. Κατὰ τὸν κ. Βέην, ἡ πρώτη μνεία εἰκόνας τοῦ Ἐλκομένου Χριστοῦ ὡς παλλαδίου τῆς Μομεμβασίας ἀναφέρεται κατὰ τὸν 12ον αἰῶνα. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰσαάκιος Ἄγγελος ἐσύλησε τὴν εἰκόνα, ὅπως δι' αὐτῆς κοσμήσῃ τὴν Μονὴν τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ ἔξωθεν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὑποτίθεται, ὅτι οἱ Μομεμβασίωται ἔσπευσαν ν' ἀντικαταστήσουν τὴν συληθείσαν εἰκόνα δι' ἑτέρας, ἥτις θὰ συναπεκομίσθη ὑπὸ τῶν Μομεμβασιωτῶν ὅτε, τῷ 1540, ἐγκατέλειψαν τὴν πόλιν, παραδοθείσαν ὑπὸ τῶν Βενετῶν εἰς τοὺς Τούρκους. Ὡστε ὁ σημερινὸς Ἐλκομένος τῆς Μομεμβασίας πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ τρίτη εἰκὼν τῆς ὁμωνύμου μητροπολιτικῆς ἐκκλησίας τῆς Μομεμβασίας διεσώθη σημεῖωμα εἰς κώδικα τοῦ Κοσμά Κυριακῆ, μομεμβασίωτου εὐπατρίδου ἐπὶ Ὁθωνος, ὅπου ἀναγράφεται, ὅτι ἀπεστάλη ἐκ Κερκύρας ὡς ἀφίερωμα τοῦ γνωστοῦ ἱατροῦ καὶ στιχοπλόκου Ἀνδρέου Λικινίου, τοῦ μαρτυρησάντος τῷ 1715 ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τῶν Τούρκων. Περὶ τῆς τεχνικῆς τῆς εἰκόνας προσέθηκε τινὰ ὁ κ. Σωτηρίου, κατατάσων αὐτὴν εἰς τὴν λεγομένην Ἰταλο-βυζαντινὴν σχολήν. Εἶτα ἀνεγνώσθη περισοῦδατος ἐκθεσις τοῦ Σεβ. Θεσσαλιώτιδος Κου Ἰεζεκιὴλ Βελανιδιώτου περὶ τῶν εἰκόνων τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ τοῦ Ἐσταυρωμένου ἐπικολούθησε συζητήσεις, λαβόντων τὸν λόγον τῶν κ. κ. Σωτηρίου, Βέη, Συγγοπούλου, Σιλιλιάνου κ. ἄ. Ἐκ τῆς συζητήσεως προέκυψεν, ὅτι ἀμφότερα αἱ εἰκόνες εἰσήχθησαν παρ' ἡμῶν ἐκ δυτικῶν ἐπιδράσεων μέσῳ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

— Ἐν τῷ ναῷ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς κηρύττουσι τὸν θεῖον λόγον κατὰ τὰς πρωίας μὲν (11-12) ὁ αἰδὸς Κατηχητὴς Ἄγγελος Νησιώτης, κατὰ δὲ τὰς ἐσπέρας (Πέμπτην 6 μ. μ. καὶ Κυριακὴν 4, 30) ὁ πανοσ. Ἀρχιμ. Πρόκοπιος Καλλιωντῆς. Κατὰ δὲ τὴν α' λειτουργίαν κηρύττουσιν ἐναλλάξ.

ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Κατὰ τὰς ἐξ Ἰσπανίας εἰδήσεις τὰ Κορτεξ ἐψήφισαν νόμον ἐπιτρέποντα τὴν ἐκκλησιαστικὴν κηδενοῖν μόνον ἐν αἰς περιπτώσεσιν ἠθέλε παρουσιασθῆ σχετικὴ δῆλωσις διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως τοῦ μελλοθανάτου, τῆς δηλώσεως τῶν συγγενῶν μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν. Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Βατικανοῦ «Ρωμῆος Παρατηρητῆς» ἐπέκρινε δριμύτατα τὸ ἀντιχριστιανικὸν καὶ αὐτόχρημα «σοβητικὸν» τοῦτο μέτρον.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

[Ἡ «Ἐκκλησία» ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἀναφέρει πᾶσαν νέαν ἔκδοσιν ἢς ἀντίστοιχον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν].

† Μητροπολίτου Σάρδων καὶ Πισιδίας Γερμανοῦ, Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Γερμανὸς Α'. (ὁ ἀπὸ Δέρκων). Ἐν Κων)πόλει 1931 — Ὁ ἐν λόγῳ πρωθιεράρχης καθίσταται ἄξιος τῆς προσοχῆς τοῦ ἱστορικοῦ τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως διὰ δύο κύρια αὐτοῦ χαρακτηριστικὰ τὸ φιλόμουσον καὶ τὸ φιλόφρονον, εἰς τὰ ὅποια ἀφείλειται τὸ μὲν ἢ ἰδρυσις τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλ-

κῆς ἐν τῇ μονῇ τῆς αγ. Τριάδος, τὸ δεῖν ἡ λειτουργία τοῦ πρώτου τῆς Ἐκκλησίας ταύτης Ὁρφανοτροφείου ἐν τῇ Ἐπιταφίῳ. Ὅποια ὑπῆρξεν ἡ σημασία τῆς Θεολ. Σχολῆς Χαλκῆς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν Κων/πόλεως, εἶνε πασίγνωστον. Ἐν τοῖς κόλλοις τῆς ἐμορφῶθῃ ἡ ἱεραρχία τοῦ θρόνου καὶ ὁ λοιπὸς αὐτῆς κλήρος. Ἀλλὰ καὶ τὸ Ὁρφανοτροφεῖον ὑπῆρξεν μία τῶν ἐκδηλώσεων τῆς καὶ ἄλλως ὑπὸ τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας οργανωθείσης φιλανθρωπίας. Τὸ ἔργον τοῦ ὁ σερβ. σ. χαρακτηρίζει ὡς πρόχειρον ἱστορικὸν σχεδίσμα, —μετροφορῶν. Διότι ἀποτελεῖ λίαν εὐσυνειδητὸν ἐπιστημονικὴν ἱστορικὴν μονογραφίαν, συνταγμένην μετὰ λεπτολόγον ἔρευναν πασῶν τῶν πηγῶν καὶ τῶν βοηθημάτων, περιλαμβάνουσαν δὲ καὶ αὐτοῦσια τὰ σχετικά ἐπίσημα κείμενα, ὅποια τὰ πύλλια, τὰ πατρ. γράμματα, τὰ φερμάνια καὶ εἰ τι ἕτερον. Ἰδίως δὲ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Θεολ. Σχολῆς Χαλκῆς, ἣς ὁ σερβ. σ. ὑπῆρξεν εὐγνώμων τροφίμος, ἡ συμβολὴ αὐτοῦ εἶνε ἀξία ἰδίας ἐξάφραξης.

IV. Γλουμπακόβσκη. Τὰ Εὐαγγέλια καὶ τὸ εὐαγγέλιον αὐτῶν περὶ τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ καὶ τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ αὐτοῦ ἔργου Σόφια 1932 (ρωσιστ.). — Παρὰ τὴν ἐπισημὴν αὐτοῦ ὑγίαν καὶ τὸ βάρος τῶν ἐτῶν ὁ καὶ εἰς τοὺς ἡμετέρους ἐπιστημονικοὺς θεολογικοὺς κύκλους λίαν γνωστός διαπρεπὴς Καθηγητὴς τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ ἐν Σόφια Πανεπιστημίου κ. Ν. Γλουμπακόβσκη ἐξακολουθεῖ καὶ μακρὰν τῆς γενετήρας του, ἀφ' ἧς ἐνεκα τῶν γνωστῶν γεγονότων ἐξεπατριῶσθαι, νὰ πλουτίσῃ τὴν ὀρθόδοξον θεολογικὴν ἐπιστήμην δι' ἔργων μεστῶν σοφίας καὶ ὀρθοδοξοῦ πνεύματος. Εἰδικῶς ἐγκύβητος εἰς τὸν ἐρημητικὸν κλάδον καὶ ἐπὶ ἐτῆ μακρὰ κατέχων τὴν ἔδραν τῆς Κ.Δ. ἐν τῇ περιωνύμῳ Θεολογ. Ἀκαδημίᾳ τῆς Ἱερουπόλεως ἦτο ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐνδεδειγμένος εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάδειξιν τῆς περὶ τὰ γενετήρας του, ἀφ' ἧς ἐνεκα τῶν γνωστῶν γεγονότων ἐξεπατριῶσθαι, νὰ πλουτίσῃ τὴν ὀρθόδοξον θεολογικὴν ἐπιστήμην δι' ἔργων μεστῶν σοφίας καὶ ὀρθοδοξοῦ πνεύματος. Εἰδικῶς ἐγκύβητος εἰς τὸν ἐρημητικὸν κλάδον καὶ ἐπὶ ἐτῆ μακρὰ κατέχων τὴν ἔδραν τῆς Κ.Δ. ἐν τῇ περιωνύμῳ Θεολογ. Ἀκαδημίᾳ τῆς Ἱερουπόλεως ἦτο ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐνδεδειγμένος εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάδειξιν τῆς περὶ τὰ γενετήρας του, ἀφ' ἧς ἐνεκα τῶν γνωστῶν γεγονότων ἐξεπατριῶσθαι, νὰ πλουτίσῃ τὴν ὀρθόδοξον θεολογικὴν ἐπιστήμην δι' ἔργων μεστῶν σοφίας καὶ ὀρθοδοξοῦ πνεύματος. Τὸ ἔργον εἶνε ἀξίον τῆς γνωστῆς ἐμβριθείας τοῦ πολυμαθοῦς συγγραφέως.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας.

Ὁ μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας διακηρύττει ὅτι στερομένης τῆς νεοσυστάτου ἐνορίας Βάλτου κανονικοῦ καὶ νομίμου ἐφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσιν τὴν θέσιν ταύτην, ἵνα μέχρι τῆς 30 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. προσέλθωσιν εἰς τὰ γραφεῖα ἡμῶν καὶ ὑποβάλωσι τὰ κατὰ νόμον δικαιολογητικά ἔγγραφα τῶν, τὰ ἐμφαίνοντα τὰ προσόντα τῶν, καθ' ὅσον τὴν ἐπομένην γενήσεται ἡ ἀνακήρυξις κῶν ἐποψηφίων. † Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Θεόκλητος

Ἡ Ἱ. Μητρόπολις Γρεβενῶν.

Ἡ ἱερά μητρόπολις Γρεβενῶν προσκαλεῖ τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ ἐκ τοῦ νόμου προσόντα, ὡς ἐν τῶν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς σήμερον, ὑποβάλωσιν εἰς τὸ γραφεῖον αὐτῆς τὰ ἀπαιτούμενα ἔγγραφα, ποικαίμενου νὰ γίνῃ ἀνακήρυξις ἐποψηφίων πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῶν χρεουσοῦν ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) Κιτάκιος, 2) Μικρολεισοῦρας καὶ Λαγκαδαζίων, 3) Σμῆρας, 4) Ποντινῆς καὶ 5) Πύρου. Ἐν Γρεβενοῖς τῆ 1ῃ Ἀπριλίου 1932. † Ὁ Γρεβενῶν Νικόλαος.

Ἱ. Μητρόπολις Φθιώτιδος.

Ὁ μητροπολίτης Φθιώτιδος δηλοποιεῖ ὅτι, δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 30 τοῦ νόμου 5118 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν.Δ. τῆς 17ῆς Ἰανουαρίου 1923 κ.λ.π.» προσκαλεῖ τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληξιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως Κορομηλιά ὡς ἐν τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσι πρὸς τὸ μητροπολιτικὸν γραφεῖον τὰ δικαιολογητικά ἔγγραφα, τὰ ἐμφαίνοντα τὰ προσόντα τῶν πρὸς ἀνακήρυξιν αὐτῶν. Ἐν Λαμῆ τῆ 10 Μαρτίου 1932. † Ὁ Φθιώτιδος Ἰάκωβος.

Ἱ. Μητρόπολις Χαλκίδος.

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 30-32 τοῦ νόμου 5118 περὶ ἐνοριακῶν γῶν καὶ ἐφημεριῶν προσκαλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Βατώνται, γῶν τοῦ ἄγίου Γεωργίου, ὡς ἐν τῶν μηνῶν ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 32 τοῦ ὅμοιου νόμου οριζόμενα δικαιολογητικά ἔγγραφα. Ἐν Χαλκίδι τῆ 12 Μαρτίου 1932. † Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ τοπικὸν συμβούλιον Ο.Δ.Ε.Π. τῆς ἱεράς μητροπόλεως Ναυπακτίας καὶ Ἐθρυτανίας διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκπαίσεως ἐνεργηθισμένην δι' ἐνσφραγιστῶν προσφορῶν τὸ κτήμα Περισθίου τῆς Ἱ. μονῆς Ἀμιτακωνίσσης βάσει τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 19ῃ διακηρύξεως τοῦ τοπικοῦ συμβουλίου Ο.Δ.Ε.Π. τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ναυπακτίας καὶ Ἐθρυτανίας καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθῆσεται ἐν Μεστολογίῳ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τὴν 15 Μαΐου 1932 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10-12 π.μ. ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, τὸν τυχόν σχεδιασμοὺς καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρὰ τῷ οἰκείῳ Ὑψίστῳ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

Τὸ τοπικὸν συμβούλιον Ο.Δ.Ε.Π. τῆς ἱεράς μητροπόλεως Ὑδρας καὶ Σπετσῶν διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν μισθώσεως εἰς τετραετὴ μίσθωσιν τῆς ἡμεροσυνλογῆς πενκοδόσους «Κονίτιο Μόδι» τῆς Ἱ. μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Καλαυρίας βάσει τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 197 διακηρύξεως τοῦ τοπικοῦ Συμβουλίου Ο.Δ.Ε.Π. τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ὑδρας καὶ Σπετσῶν καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθῆσεται ἐν Πόρῳ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τὴν 17ην Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10-12 ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρὰ τῷ οἰκείῳ Ὑψίστῳ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ὁ Πρόεδρος Δημήτριος Χελιώτης Οἰκονόμος.

Τὸ τοπικὸν συμβούλιον Ο.Δ.Ε.Π. τῆς ἱεράς μητροπόλεως Ναυπακτίας καὶ Ἐθρυτανίας διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκπαίσεως ἐνεργηθισμένην δι' ἐνσφραγιστῶν προσφορῶν α) ἀγρὸς Παυλίτσα κείμενος εἰς τὴν περιφέρειαν κοινότητος Ἀμιτακωνίσσης β) ἀγρὸς Ἀβωράνης κείμενος εἰς τὴν περιφέρειαν κοινότητος Λειβαδακίου Ἀβωράνης γ) Ὑδρομύλος κείμενος εἰς τὴν περιφέρειαν κοινότητος Ἀμιτακωνίσσης καὶ δ) ἐκατὸν δέκα (10) κασιανόδενδρα κείμενα εἰς τὴν περιφέρειαν κοινότητος Ἄνω Χώρα βάσει τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 199 ἐ. ἔ. διακηρύξεως τοῦ τοπικοῦ συμβουλίου Ο.Δ.Ε.Π. τῆς ἱεράς μητροπόλεως Ναυπακτίας καὶ Ἐθρυτανίας καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθῆσεται ἐν Ναυπακτῷ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τὴν 15 Μαΐου 1932 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Κυριακὴν καὶ ὥραν 10-12 π. μ. ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν παρὰ τῷ οἰκείῳ ὑποκαταστήματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ἐν Ναυπακτῷ τῆ 4 Ἀπριλίου 1932.